GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

AAN:
De gemeenteraden en colleges van de 18 deelnemende gemeenten

Datum : 17 maart 2023
Uw kenmerk :
Ons kenmerk : 2023-GMDB-17
Contactpersoon : H. van den Berg
Telefoonnummer : 06-46737374

Onderwerp: financiële en algemene uitgangspunten begroting 2024

Geachte heer, mevrouw,

Inleiding
Deze (kader-)brief vindt zijn basis in het Spoorboekje P&C-cyclus 2022-2023 (september 2022). Wij informeren u over beleidsmatige en financiële ontwikkelingen voor de begroting 2024 e.v. van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. De conceptbegroting 2024 wordt in de tweede helft van april aan de 18 gemeenten aangeboden. Wij vragen de colleges en gemeenteraden kennis te nemen van deze brief. De informatie uit de brief kunt u betrekken bij het opstellen van uw eigen meerjarenprogramma-begroting.

Vertrekpunt
In de vergadering van 6 juli 2022 heeft het algemeen bestuur de regionale agenda 2023-2024 en bijbehorende begroting 2023-2026 vastgesteld. De begroting is opgebouwd uit de 5 integrale opgaven en het regiobureau. In de 18 gemeenten heeft in de zomer van 2022 besluitvorming plaatsgevonden over het intekenen op de vijf opgaven. De uiteindelijke deelname aan de 5 opgaven door de gemeenten is in lijn met hetgeen waarmee in de begroting 2023-2026 rekening is gehouden.

De volgende inwonerbijdragen per opgaven zijn opgenomen in de regionale agenda 2023-2024 en daarmee in de begroting 2023-2026:

	Regiobureau	Verbonden regio	Productieve regio	Circulaire regio	Ontspannen regio	Groene groeiregio	Totaal
2023	€ 2,57	€ 1,49	€ 0,94	€ 0,91	€ 0,62	€ 0,94	€ 7,49
2024	€ 2,62	€ 1,50	€ 0,97	€ 0,94	€ 0,64	€ 0,96	€ 7,62

Met de periode van twee jaar voor de regionale agenda is tegemoetgekomen aan de breed gedragen wens vanuit veel gemeenteraden. Dit betekent dat de inzet door de Groene Metropoolregio op de 5 opgaven voor 2024 vastligt. Wanneer actuele ontwikkelingen het wenselijk of noodzakelijk maken aanpassingen voor te stellen in de agenda voor 2024, dan worden deze in de conceptbegroting 2024-2027 expliciet opgenomen. Deze voorstellen worden dan aangedragen door het bestuurlijk platform van de betreffende opgave, op voorstel van de bestuurlijk opdrachtgever. Eventuele wijzigingen bij het regiobureau worden eveneens in de begroting toegelicht. De uiteindelijke afweging geschiedt, conform de gemeenschappelijk regeling, door het algemeen bestuur.

Uitgangspunten

Voor het opstellen van de begroting 2024 e.v. hanteren we de volgende uitgangspunten:

1. de begroting 2024-2027 heeft als uitgangspunt de activiteiten die zijn vastgelegd in de regionale agenda 2023-2024 en de gesloten opgavenovereenkomsten met de gemeenten;
2. het bedrijfsplan en de vastgestelde financiële verordeningen;
3. het spoorboekje P&C-cyclus 2022-2023;
4. de Groene Metropoolregio hanteert de indexeringsmethodiek zoals die is opgesteld door de adviesfunctie gemeenschappelijke regelingen en vastgelegd in de Begrotingsrichtlijnen regio Nijmegen (BRN);
5. de inwonerbijdrage is uitgesplitst per 5 opgaven en voor het regiobureau;
6. hoogte algemene reserve is conform de gemeenschappelijke regeling maximaal € 100.000,00;
7. de bijdrage aan The Economic Board is voor 2024 ongewijzigd ten opzichte van 2023 (€ 1,00 per inwoner door 15 gemeenten);
8. de loon- en prijsontwikkelingen leiden tot een verhoging van de inwonerbijdrage voor 2024.

Ontwikkelingen

- **Inflatie**
  Sinds de inval van Rusland in Oekraïne heeft Nederland te maken met een hoge inflatie. Effecten hiervan zijn een forse stijging van de loonkosten en prijzen. Op basis van de BRN-methodiek is de index 2024 berekend en deze komt uit op 7,3%. In de begroting 2024 zoals opgenomen in de regionale agenda 2023-2024 werd nog uitgegaan van 2,7%. In de lijn van eerdere uitspraken van het algemeen bestuur zijn wij van plan het verschil (4,6%) in de begroting van 2024 te verdisconteren. Uit een eerste globale berekening komt de totale inwonersbijdrage a.g.v. de indexering net onder de € 8,- uit.

- **Arbeidsmarkt**
  Het is een inmiddels genoegzaam bekend dat er krapte is op de arbeidsmarkt. Gemeenten ervaren dit en daarmee de GMR ook. De regionale samenwerking is een netwerkorganisatie waarbij één van de uitgangspunten is dat medewerkers van de 18 samenwerkende gemeenten actief, veelal in deeltijd, een bijdrage leveren aan de 5 opgaven en de speerpunten binnen deze opgaven. De personele krapte bij de gemeenten maakt dat de Groene Metropoolregio steeds vaker genoodzaakt wordt externen in te huren. Dit heeft naast een prijseffect ook consequenties voor (de versteviging) van het regionale netwerk. Voor de Netwerkdirectie is dit een actueel gespreksthema.

- **Regiodeal**
  De regering heeft besloten voor de Regio Deal 4e tranche 15 miljoen te reserveren voor de Groene Metropoolregio. In het 2e kwartaal 2023 vindt de matchmakingsfase plaats waarna de ondertekening van het convenant in de zomer is voorzien. De effecten van de Regio Deal voor de organisatie van de Groene Metropoolregio, zowel in organisatorisch, juridisch, personeel en financieel opzicht, worden in de eerste helft van 2023 in beeld gebracht. De effecten voor 2024 en verder zijn op dit moment niet te duiden.

- **Provincie Gelderland**
  De provincie Gelderland is bij de versterking van de regionale samenwerking in onze regio een belangrijke partner gebleken. Samen is gewerkt aan een regionale visie en regionale agenda 2022 en 2023-2024. In 2022 sloten de Groene Metropoolregio, The Economic Board en de provincie een bestuursakkoord om de bestaande samenwerking te bestendigen en is een investeringsagenda opgesteld.

In 2022 heeft de provincie Gelderland een heroriëntatie uitgevoerd op haar provinciale rol en begroting. Hierdoor is afgelopen jaar weinig financiële partnerschap van de provincie ervaren.

De provinciale verkiezingen leiden tot een nieuwe samenstelling van de staten en een nieuw college van GS. Onze inspanningen zijn en blijven erop gericht om de gezamenlijke onderschreven ambities tot uitvoering te brengen met passende en toereikende (financiële) steun van onze provinciale partner.

- **RES (Regionale Energie Strategie)**
  Met ingang van 2023 heeft het Rijk een jaarlijkse bijdrage van € 500.000 structureel toegekend tot 2030. Om de ambities en afspraken uit de RES 1.0 uit te voeren en in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen is een bedrag van ongeveer 5 ton jaarlijks nodig, boven op de rijksbijdrage.
  In het Bestuurlijk Platform Circulaire Regio is aangegeven dat hiervoor draagvlak is. Gemeenten beschikken nu over een stevig gegroeid budget voor klimaataanpak. Voor de regiogemeenten gezamenlijk ca. 13 miljoen. De verdere onderbouwing wordt nu uitgewerkt in het Uitvoeringsplan RES 2023 -2030. Financieel betekent dit dat de gevraagde inwonerbijdrage voor de Opgave Circulaire Regio met ingang van 2024 met € 0,65 - € 0,70 toeneemt ten behoeve van RES-taken. Dekking kunnen gemeenten financieren uit de "Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)". Dit voorstel zal via het Bestuurlijk Platform Circulaire Regio aan het DB en AB worden voorgelegd.

- **Regiobureau**
  Door de meerjarige financiering op basis van de regionale agenda 2023-2024 zijn per 1 januari 2023 een aantal medewerkers die direct betrokken zijn bij de 5 opgaven (opgavemanagers en procesondersteuners) in dienst getreden van de regio. Ook is de bestaande communicatiecapaciteit werkzaam bij/voor de opgaven geconcentreerd in het regiobureau. De verwachting is dat de omvang van de formatie van het regiobureau in 2024 geen wijzigingen zal ondergaan.

- **Woondeal**
  De financiering van de activiteiten voor de versnellingsopgave/ Woondeal staat onder druk omdat onduidelijkheid bestaat over procesgelden Woondeal. Deze worden, naast de inwonersbijdrage voor de inhuur speerpunt coördinatoren, grotendeels gefinancierd door rijks en provinciale bijdragen, de zogenaamde procesgelden. De gelden die vanuit BZK voor de Woondeals beschikbaar worden gesteld (die nu over het hele land zijn opgesteld) lijken uit te komen op jaarlijks ca. 80.000. Dit is een stuk minder dan de jaarlijkse besteding van 3 à 4 ton. Deze gelden worden via de provincies verdeeld, waarbij de provincies dit bedrag eventueel aanvullen afhankelijk van de ambities en begroting. Zekerheid over de aanvulling is er vanwege de provinciale verkiezingen allerminst.

  Op dit moment lopen gesprekken over de hoogte van deze (proces)gelden met de partners. Mogelijk dat dit leidt tot verhoging van de bijdrage, maar op dit moment is hierover nog geen duidelijkheid. Als er niet meer procesgeld Woondeal komt zal sterk geprioriteerd moeten worden in de ambities.

- **Regionaal programma werklocaties (RPW)**
  Het RPW is een verplicht onderdeel voor alle gemeenten onafhankelijk van deelname aan de opgave Productieve regio. Standaard is hiervoor €130.000 begroot.
  Met Economie van de Toekomst, onze economische visie voor de lange(re) termijn, kiezen we een koers die meer bijdraagt aan onze maatschappelijke opgaven (zoals ruimte voor circulaire economie, meer focus op verdichting en herstructurering, afspraken over campusontwikkeling).

Hiervoor is meer onderzoek nodig. Daarnaast landt een deel van de vraag vanuit Bruisende Binnensteden, Krachtige Kernen (Ontspannen regio) bij het RPW. De kosten voor het RPW gaan daarmee eenmalig met € 100.000 omhoog. Deze stijging wordt deels opgevangen door een bijdrage van de provincie en deels zal de Groene Metropoolregio dit vanuit haar eigen middelen financieren. De geschetste extra inzet heeft geen gevolgen voor de inwonersbijdrage 2024.

- **Gemeente Montferland**
  Op 19 januari 2023 heeft de gemeenteraad van Montferland een richtinggevend besluit genomen over de toekomstige regionale samenwerking van Montferland. De definitieve keuze staat gepland op 5 oktober 2023. Wanneer de keuze inderdaad valt voor de Regio Achterhoek dan leidt dit tot een proces van uittreding conform de daarvoor geldende regels. Gelet op de gesloten opgaveovereenkomsten heeft dit evenwel voor 2024 geen directe (financiële) consequenties voor de drie opgaven waaraan Montferland deelneemt.

Proces begroting 2024-2027

In eerdergenoemd Spoorboekje is het begrotingsproces uiteengezet. Hieronder in grote lijnen de stappen die gezet worden:

- 19 april 2023 Vaststellen conceptbegroting 2024-2027 door het algemeen bestuur
  Zienswijzeperiode gemeenteraden loopt tot 30 juli 2023
- 22 mei 2023 regioagendacommissie
- 6 september 2023 Vaststellen begroting 2024-2027 door het algemeen bestuur

Slot

Met deze brief hebben wij getracht u een beeld te geven van actuele ontwikkelingen die van invloed zijn op de op te stellen begroting voor 2024 e.v. Wij hopen dat deze brief in een behoefte voorziet. Mocht de brief aanleiding geven tot vragen dan kunt u contact opnemen met Henk van den Berg.

Met vriendelijke groet,
het dagelijks bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen,

Drs. H.M.F. Bruls
Voorzitter

Drs. H. Tiemens
Secretaris

Kopie:
- regiocoördinatoren